

Quadern de **MÚSICA 6**

A. Castañer - M. Femenía - M.A. Ibiza - S. Sánchez

- Conèixer les grafies convencionals dels elements que conformen el llenguatge musical.
- Practicar la lectura i la grafia musical.
- Identificar les distintes qualitats dels sons: intensitat, duració, timbre i altura.
- Representar les qualitats dels sons.
- Explorar les possibilitats sonores dels objectes i dels instruments.
- Reconèixer auditivament i visualment els diferents instruments musicals.
- Practicar la respiració i la relaxació.
- Consolidar el pols i l'accent en les cançons.
- Utilitzar el silenci com a actitud indispensable en les audicions i explicacions.
- Escoltar atentament i relaxadament la música.
- Interessar-se i respectar les audicions.
- Reconèixer i identificar els diferents timbres mitjançant l'audició.
- Interpretar amb instruments diferents ritmes, aplicant correctament la velocitat i indicadors d'intensitat assenyalats.
- Interpretar cançons amb la flauta i el seu acompanyament instrumental.
- Cuidar i responsabilitzar-se dels materials comuns de l'aula.
- Millorar l'autoestima i la confiança en si mateix.
- Assimilar els nous conceptes presentats i relacionar-los amb els ja tractats.
- Identificar i relacionar audicions amb imatges presentades.
- Conèixer el nom de les notes amb línies addicionals.
- Col·locar correctament les línies divisòries.
- Analitzar intervals.
- Conèixer els distints graus que conformen l'escala.
- Reconèixer i escriure l'escala diatònica.
- Comprendre i usar correctament les alteracions així com l'armadura.
- Classificar els compassos en simples i compostos.
- Reconèixer i aprendre figures menys comunes: quadrada, fusa, semifusa i els seus silencis.
- Identificar acords.
- Identificar i conèixer una obra musical segons la seua textura.
- Articular les notes *do₃*, *re₃*, *mi*, *fa*, *fa_#*, *sol*, *la*, *si*, *do₄*, *re₄*, *mi₄* amb la flauta.
- Treballar i refermar la lectura musical.
- Interpretar mitjançant la lectura i els instruments els diferents termes treballats referents a la intensitat.
- Conèixer en línies generals les característiques de les diferents etapes musicals.
- Conèixer i situar els compositors més destacats de cada període musical.
- Escoltar atentament les audicions i reconèixer-hi les diferents qualitats del so, com també les activitats proposades referents a dictats.
- Identificar mitjançant l'escolta, xicotets fragments musicals de diferents períodes musicals.
- Aconseguir diferenciar i ordenar els fragments escoltats.

- Llenguatge musical:**
- Repàs de tots els conceptes tractats en cursos anteriors
 - Nom de notes amb línies addicionals
 - Línies divisòries
 - Anàlisi d'interval·ls
 - Els graus de l'escala
 - Escala diatònica
 - Les alteracions
 - Armadura
 - Classificació compassos: simples i compostos
 - Figures: quadrada, fusa, semifusa i els seus silencis
 - Els acords
 - La textura

- Ritme:**
- Xicoteta percussió
 - Acompanyaments rítmics

- Expressió vocal i instrumental:**
- Tema de Solfa (Miguel A. Ibiza)
 - Twinkle Twinkle
 - Toca amb l'orgue (Miguel A. Ibiza)
 - Simfonia del Nou Món de Dvorak
 - Bolero de Ravel
 - Cançons populars de comunitats autònomes:
 - Navarra: Sant Fermí
 - Castella – La Manxa: La Sinda
 - Extremadura: Los peces en el río
 - Balears: Un senyor damunt un ruc
 - Astúries: Astúries
 - Cantàbria: Molondrón
 - Madrid: ¿Dónde vas Alfons XII?
 - Múrcia: Parranda del tres

- Instruments:**
- Repàs dels estudiats en cursos anteriors
 - El saxòfon
 - L'orgue
 - Guitarra elèctrica
 - Baix elèctric
 - La corneta
 - El tambor
 - El tible
 - La tenora

- Agrupacions instrumentals:**
- El *jazz*
 - La cobla

Racó històric

- Període musical:**
- Nacionalisme
 - Nacionalisme Espanyol
 - Post-Romanticisme
 - Expressionisme
 - Dodecafonisme
 - Segle XX: música electrònica, concreta i serial
 - Música i cine

- Compositors:**
- Grup dels cinc: Glinka, Borodin, Cèsar Cui, Musorgsky i Rimsky-Korsakov
 - Nacionalisme Espanyol: Isaac Albéniz, Enrique Granados i Manuel De Falla
 - Gustav Mahler
 - Claude Debussy
 - Arnold Schönberg
 - Anton Webern
 - Alban Berg

- Relacionats amb l'entreteniment:**
- Buscar diferències
 - Sopes de lletres
 - Mots encreuats

- Discriminar i representar correctament les diferents qualitats del so.
- Esforçar-se per aconseguir bons resultats en l'emissió de la veu, com també en la interpretació instrumental.
- Identificar els diversos elements del llenguatge musical.
- Identificar instruments i classificar-los segons famílies.
- Dominar el grafisme de l'escriptura convencional del llenguatge musical.
- Reconèixer i enumerar correctament els timbres escoltats.
- Mostrar curiositat cap als sons de l'entorn.
- Coordinar correctament els moviments rítmics per a acompanyar cançons.
- Mostrar-se participatiu a classe.
- Respectar i cuidar el material de música.
- Utilitzar correctament els instruments de percussió.
- Realitzar correctament i amb enteniment els exercicis proposats.
- Participar activament en les activitats i jocs proposats.
- Prestar atenció en les explicacions i adoptar una actitud positiva.
- Integrar-se en les activitats grupals.
- Respectar el treball en grup i el silenci.
- Coordinar-se correctament amb la resta del grup.
- Respectar la interpretació vocal i instrumental dels companys i companyes.
- Valorar el silenci com a element imprescindible per a l'execució musical.
- Mostrar interès per la neteja i l'ordre en la realització dels treballs individuals i col·lectius.
- Conèixer en línies generals les diferents etapes musicals.
- Reconèixer auditivament la música a través de la història.
- Conèixer les característiques més importants dels compositors estudiats.

■ PÀGINA 3

RACÓ HISTÒRIC.

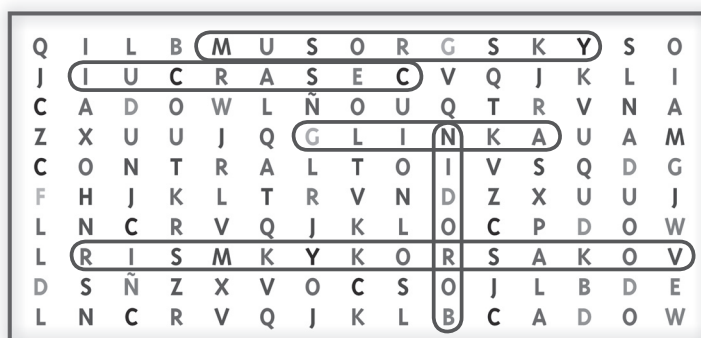
- Continuem presentant en línies generals la Història de la Música. En aquest cas, el Nacionalisme.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals del Nacionalisme i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Buscar també material audiovisual per a estudiar l'època i moviment artístic.
- En la **pista 1** poden escoltar un exemple de música nacionalista russa RUSSLAN i LUDMILA del compositor M. Glinka.

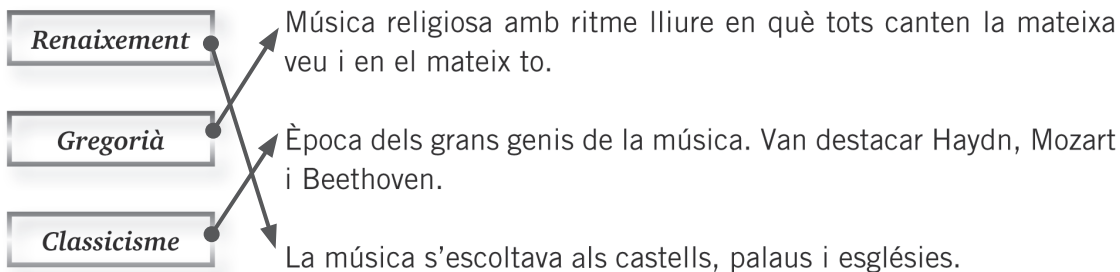
Activitat 1.– Buscar en la sopa de lletres el nom dels compositors que formen el grup dels cinc.

Solució:

Activitat 2.– Relacionar cada època amb una característica que li siga pròpia.

Solució:

■ PÀGINA 4

Activitat 1.– Escoltar el cd, **pista 2** per al pentagrama A i **pista 3** per al B, i completar els pentagrames.

Solució:

(pista 2)

A

(pista 3)

B

Activitat 2.– Repassem les notes *sol* i *fa* interpretant amb la flauta i l'acompanyament del cd, **pista 4**, el Tema de Solfa de M.A. Ibiza.

■ PÀGINA 5

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem Navarra amb la cançó SANT FERMI.

Activitat complementària:

– Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar Navarra en el mapa.
Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 5**.

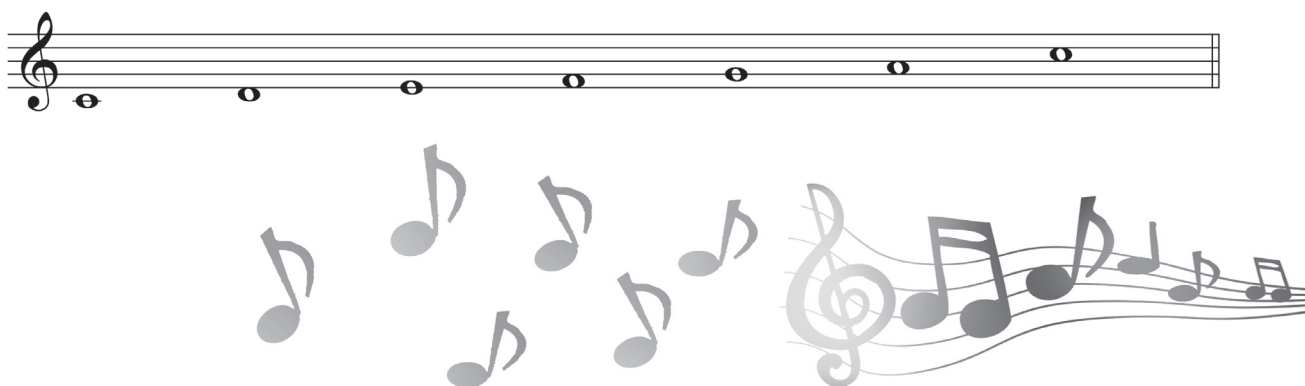
Activitat 3.– Observar la cançó i contestar les preguntes.

Solució:

- a) Quantes corxeres hi ha en la cançó? **52**
I negres? **25**
- b) Quantes corxeres caben en un compàs? **6**
- c) Com s'agrupen les corxeres, de 2 en 2 o de 3 en 3? **De 3 en 3**
- d) Quin compàs utilitza la cançó? **6 per 8**
- e) Fent les repeticions, quants compassos tindria la cançó? **40**

Activitat 4.– Escriure ascendentment les notes que apareixen en la cançó.

Solució:

■ PÀGINA 6

Activitat 1.– Escriure el nom de les notes.

Solució:

Activitat 2.– Utilitzar els signes de repetició per a abreujar el fragment.

Solució:

Activitat 3.– Ordenar les lletres que estan a la dreta de l'activitat i completar les definicions.

- Solució:**
- El **CALDERÓ** és un signe de prolongació.
 - El valor de la **REDONA** és de 4 temps.
 - Un **TRESET** de negres equival a dues negres.

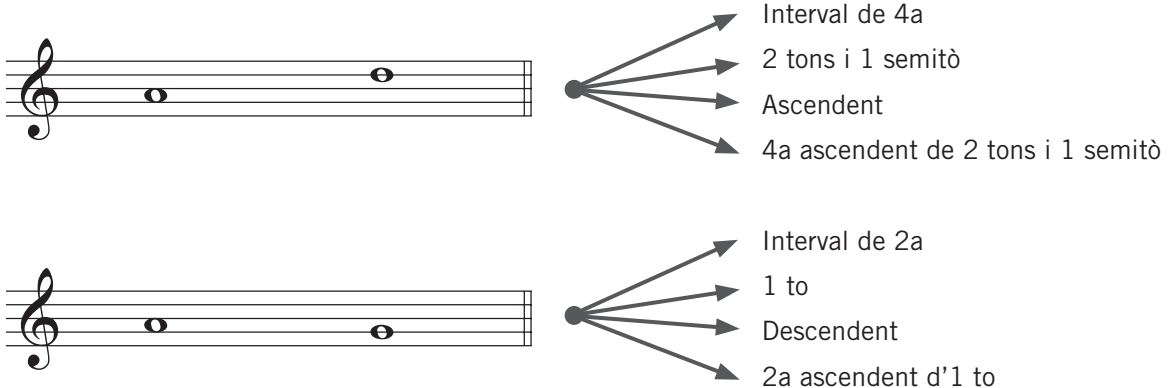
■ PÀGINA 7

Activitat 4.– Esbrinar el compàs dels fragments.

- Solució:**
- A** 3 PER 4
 - B** 2 PER 4

Activitat 5.– Analitzar els intervals seguint l'exemple anterior.

Solució:

Activitat 6.— Per a reforçar la lectura musical, llegir ràpidament el fragment que es presenta.

■ PÀGINA 8

Activitat 7.— Traslladar al pentagrama les notes amb el ritme que es presenta. És un fragment de la cançó popular *Estaba una pastora*. A continuació entonar el fragment.

Solució:

Activitat 8.— Assenyalar la resposta correcta.

- Solució:**
- A. b) al costat de la clau de sol
 - B. b) 2
 - C. a) d'un numerador i un denominador
 - D. b) no. Pot canviar.

■ PÀGINA 9

INSTRUMENTS. Recordem els instruments estudiats visualment i auditivament.

Activitat 1.— Escoltar el cd, **pista 6** i ordenar els instruments.

- Solució:**
- 1. Bandúrria
 - 2. Trompeta
 - 3. Bateria
 - 4. Trompa
 - 5. Timbales
 - 6. Violí

Classificar-los per famílies.

Solució:

CORDA

Bandúrria
Violí

VENT

Trompeta
Trompa

PERCUSSIÓ

Timbales
Bateria

■ PÀGINA 10

Activitat 1.– Endevinalles.

Solució:

*M'agraden totes les festes,
ja siguen alegres o serioses,
que amb mi canten
i amb palmes m'acompanyen.
I encara que em colpegen,
que sempre m'abracen.*

GUITARRA

*Encara que el meu nom
siga molt paregut al d'una gata,
sóc un instrument molt popular
del nord d'Espanya.*

GAITA

*M'agrada el concert i la desfilada.
Que em colpegen suau o amb molta gana.
Amb el meu soroll i ritme acompanye,
a tot aquell que m'aguante.*

BOMBO O CAIXA

Activitat 2.– Dibuixar algun dels instruments anteriors.

Activitat 3.– Inventar una endevinalla per a la flauta travessera.

■ PÀGINA 11

RACÓ HISTÒRIC.

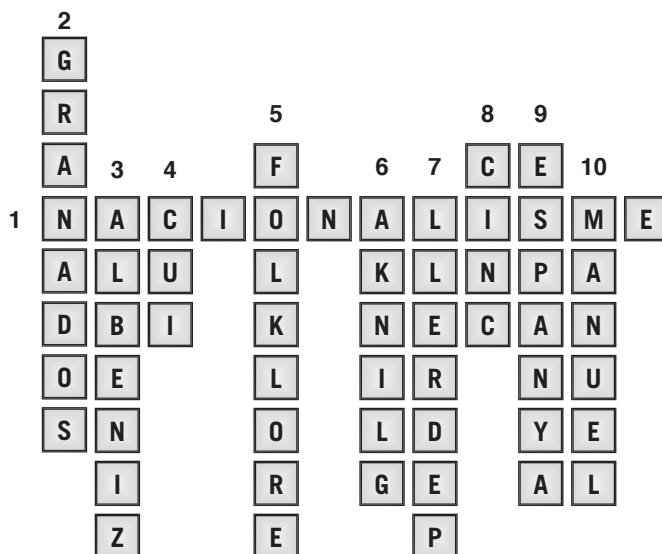
- Seguim amb el Nacionalisme, però tractat des d'Espanya.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals del Nacionalisme Espanyol com també les d'alguns dels compositors i ampliar-les amb altres informacions, ja siguen d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Buscar material audiovisual per a estudiar l'època i conèixer millor els compositors.
- En el cd, **pista 7**, poden escoltar un fragment de MÀLAGA, de la *Suite Ibèria*, d'Albéniz.

Activitat 1.– Realitzar els mots encreuats.

Solució:

■ PÀGINA 12

Activitat 1.– Interpretar el ritme amb les diferents notes que formen l'escala de *do*.

Activitat 2.– Practicar la nota *fa* amb l'exercici que es presenta a continuació.

Activitat 3.– Interpretar amb la flauta i l'acompanyament del cd, **pista 8**, la cançó TWINKLE, TWINKLE.

■ PÀGINA 13

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

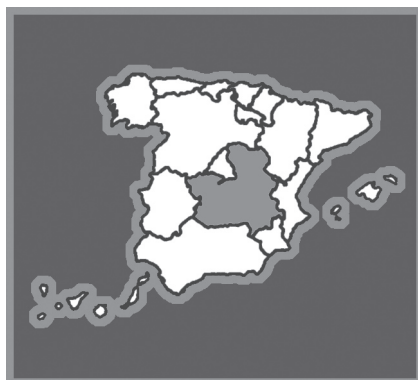
Presentem Castella-La Manxa amb la cançó LA SINDA.

Activitat complementària:

– Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la comunitat de Castella-La Manxa en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 9**.

Activitat 3.– Observar la cançó i contestar la pregunta. Quants compassos té la cançó si fem les repeticions?
Solució: 34.

Activitat 4.– Assenyalar els signes de prolongació de la cançó.
Solució: Assenyalarà les lligadures i els punts.

Activitat 5.– Acompanyar la cançó amb les claus i el pandero. Es pot utilitzar el cd, **pista 9**.

■ PÀGINA 14

LLenguatge Musical. Presentar el nom dels graus de l'escala.

Activitat 1.– Contestar les preguntes.

- Solució:**
- a) La nota *fa* correspon al IV grau i el nom és subdominant.
 - b) Entre *mi* i *fa* hi ha un semitò.
 - c) La nota *la* correspon al VI grau i el nom és superdominant.

■ PÀGINA 15

Activitat 2.– Assenyalar els graus en les escales de *Sol Major* i *Fa Major*.

Solució:

A

Tònica (I) Mediant (III) Subdom. (IV)

B

Supertònica (II) Dominant (V)

Activitat 3.– Escriure l'interval i analitzar-lo.

Solució:

- Interval de 2a
- 1 to
- Ascendent
- 2a ascendent amb 1 to

Activitat 4.– Escriure l'interval i analitzar-lo.

Solució:

- Interval de 3a
- 1 to i 1 semitò
- Descendent
- 3a descendent amb 1 to i mig

Activitat 5.– Escriure l'interval i analitzar-lo.

Solució:

- Interval de 6a
- 3 tons i 2 semitons
- Descendent
- 6a descendent amb 3 tons i 2 semitons

■ PÀGINA 16

Activitat 6.– Per a reforçar la lectura musical, llegir ràpidament el fragment que es presenta.

Activitat 7.– Traslladar les notes al pentagrama amb la rítmica que es presenta i entonar la cançó. És un fragment de la xicoteta serenata nocturna de Mozart.

Solució:

Activitat 8.– Triar la resposta correcta.

- Solucions:** 1. *b)* es col·loquen en les notes que ixen del pentagrama
2. *a)* Per a pujar mig to a la nota que acompanya

■ PÀGINA 17

INSTRUMENT: Presentar el SAXÒFON com un altre instrument de la família de vent-fusta.

En el cd, **pista 10**, podran escoltar el timbre del saxo tenor.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals del saxòfon i ampliar-les amb altres informacions, ja siguen d'enciclopèdies, Internet, com també audiovisuals.
- Elaborar un mural amb fotos de tota la família de saxos.
- El saxo és un instrument que s'utilitza en la música **jazz**. Escoltar un exemple d'eixa música en el cd, **pista 11**, i buscar-ne més informació.

Activitat 1.– Escoltar 5 fragments musicals en el cd, **pista 12**, i assenyalar quan escolten música **jazz**.

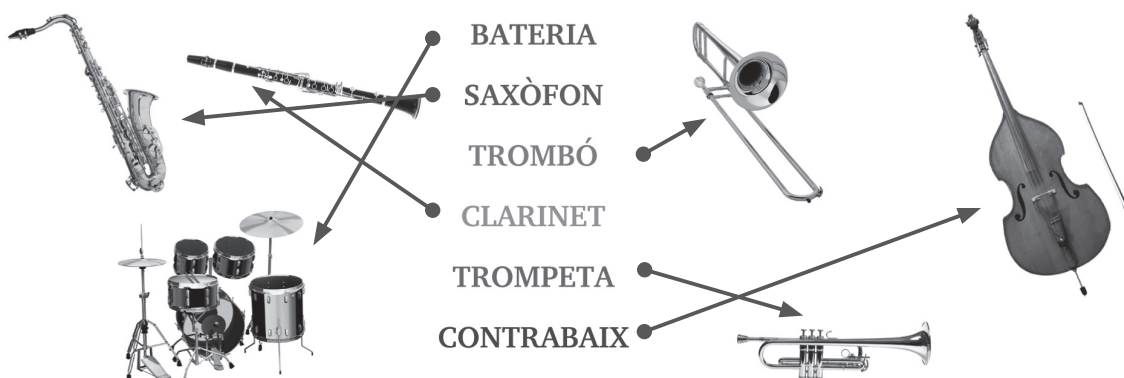
Solució:

1	2	3	4	5
Gregorià	Nacionalisme rus	JAZZ	Nacionalisme Espanyol	Música per a Banda

Activitat 2.– Reconéixer visualment els instruments que més s'utilitzen en la música *jazz*.

Solució:

■ PÀGINA 18

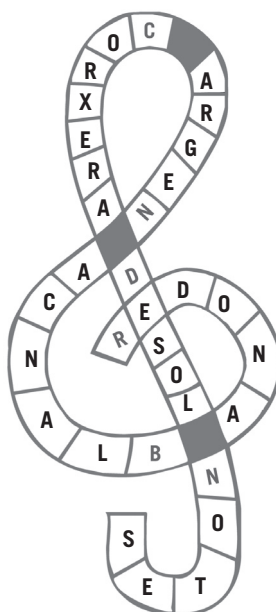
Activitat 3.– Discriminar els instruments estudiats. Escoltar el cd i assenyalar l'instrument correcte.

Solució:

1		X			
2	X				
3			X		
4					X
5				X	

Activitat 4.– Completar la clau de sol tot seguint les pistes.

Solució:

■ PÀGINA 19

RACÓ HISTÒRIC.

- Seguir la Història de la Música i entrem en el Post-Romanticisme amb Gustav Mahler. Escoltem un exemple de la seua música en el cd, **pista 14**. LA SIMFONIA NÚM. 15 –MARXA FÚNEBRE–.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals del Post-Romanticisme com també les de Gustav Mahler i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Buscar material audiovisual per a estudiar l'època i conèixer millor els compositors.

Activitat 1.– Escoltar la “Cavalcada de les Walkyries” de Richard Wagner, en el cd, **pista 15**, i escriure l'ordre en què apareixen els instruments.

Solució: 1. Cordres
2. Metalls
3. Veu

Activitat 2.– Discriminar auditivament les agrupacions estudiades. Per a això, utilitzar el cd, **pista 16**.

Solució:

	BANDA DE MÚSICA	GRUP DE DOLÇAINES I PERCUSSIÓ	ORQUESTRA	QUINTET DE METALLS	QUINTET DE VENT	VEUS
A		X				
B				X		
C	X					
D						X
E					X	
F			X			

■ PÀGINA 20

Activitat 1.– Interpretar amb la flauta les dues cançons proposades i endevinar el títol.

Solució: A. GATATUMBA
B. NIT DE PAU

Activitat 2.– Escoltar el cd, **pista 17** i completar el pentagrama.

Solució:

Activitat 3.– Inventar una melodia i interpretar-la amb la flauta.

■ PÀGINA 21

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

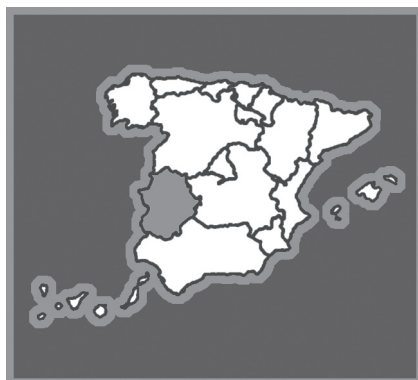
Presentem Extremadura amb la nadala LOS PECES EN EL RÍO.

Activitat complementària:

– Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar Extremadura en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 18**.

Activitat 3.– Acompanyar la cançó amb els instruments de percussió: pandereta, triangle i pandero. Utilitzar cd, **pista 18**.

■ PÀGINA 22

LLENGUATGE MUSICAL. Recordar les alteracions i la funció que exerceixen.

Activitat 1.– Escriure si les alteracions amplien o redueixen els intervals.

Solució:

AMPLIA	AMPLIA	REDUEIX

AMPLIA	AMPLIA	REDUEIX

Activitat 2.– Assenyalar les notes alterades.

Solució:

Activitat 3.– Escoltar els intervals en el cd, **pista 19**, i discriminar entre ascendents i descendents.

Solució:

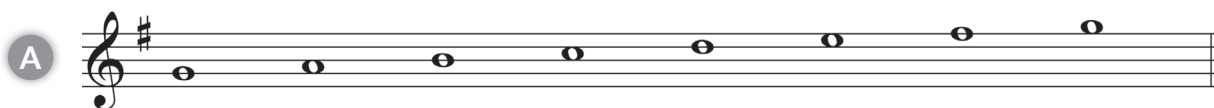
A	B	C	D	E
↓	↑	↓	↑	↑

■ PÀGINA 23

Activitat 4.– Tornar a escriure les escales però amb les alteracions en l'armadura. El quadre en blanc és per a posar el nom de l'escala.

Solució:

Sol Major

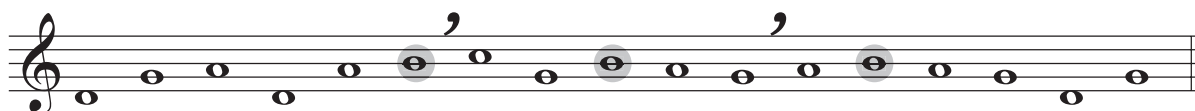

Fa Major

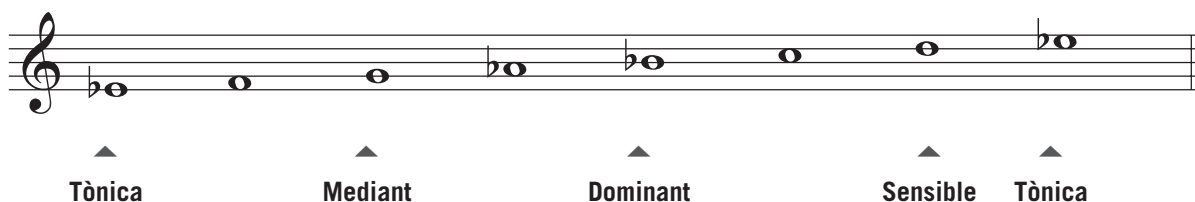
Activitat 5.– Rodejar totes les notes si.

Solució:

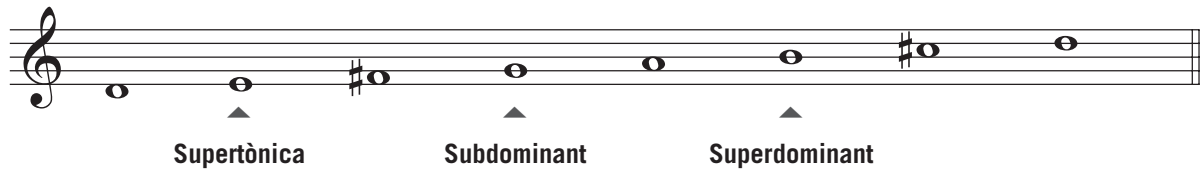
Activitat 6.– Assenyalar la tònica, mediant, dominant i sensible d'aquesta escala.

Solució:

Activitat 7.– Assenyalar la supertònica, subdominant i superdominant de l'escala de *Re Major*.

Solució:

■ **PÀGINA 24**

Activitat 8.– Traslladar les notes al pentagrama seguint la rítmica presentada i entonar el fragment. Nota: és la cançó de bressol de Brahms.

Solució:

Activitat 9.– Completar els pentagrames.

A. Escoltar cd, pista 20.

Solució:

B. Escoltar cd, pista 21.

Solució:

C. Escoltar cd, pista 22.

Solució:

D. Escoltar cd, pista 20.

Solució:

Activitat complementària.

- Entonar els fragments o interpretar-los amb les làmines o flauta.

■ PÀGINA 25

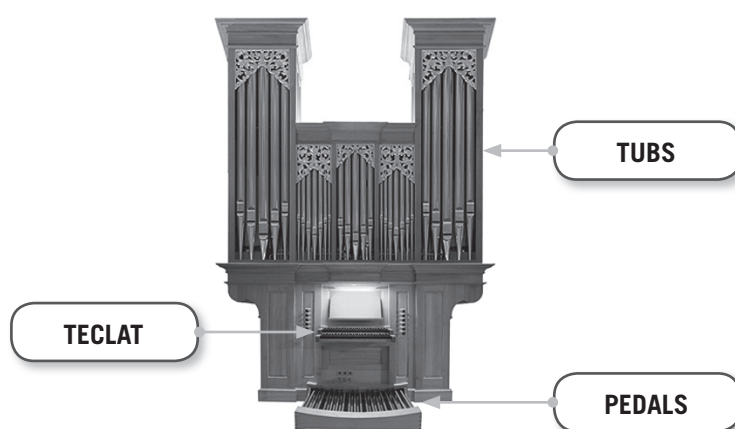
INSTRUMENT: Presentar l'ORGUE com un altre instrument de vent.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals de l'ORGUE i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, així com audiovisuals.
- En el cd, **pista 24**, podran escoltar el timbre de l'orgue amb la “Tocata i fuga en Re menor” de J.S. Bach.

Activitat 1.– Assenyalar les parts de l'orgue.

Solució:

Activitat 2.– Escoltar en el cd, **pista 25** discriminar i completar la taula.

Hi apareixen 3 columnes, dos fan referència a les qualitats del so: INTENSITAT i TIMBRE (instrument). La 3a és la família a què pertanyen els instruments.

Nota: com que aquest exercici pot resultar complicat, realitzar-lo en més d'una sessió. L'alumnat ha d'estar atent i relaxat.

Solució:

	Intensitat	Instrument	Família
Exemple A	<i>f</i>	timbals	percussió
B	<i>p</i>	Orgue	Vent
C	<i>p</i>	Saxo tenor	Vent-fusta
D	<i>f</i>	Trombó	Vent-metall
E	<i>p</i>	Flauta	Vent-fusta
F	<i>f</i>	Piano	Corda percutida
G	<i>f</i>	Violoncel	Corda fregada

■ PÀGINA 26

Activitat 3.– Observar detingudament els dos fragments i trobar les 5 diferències. El fragment correspon al BOLERO de M. Ravel.

Solució:

■ PÀGINA 27

RACÓ HISTÒRIC.

- Presentem l'Impressionisme a través del compositor Claude Debussy.

Activitats complementàries:

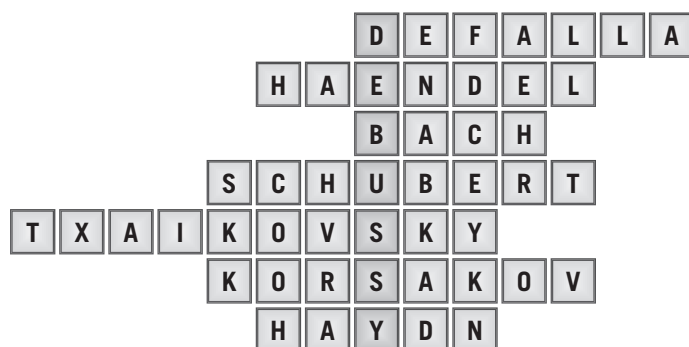
- Buscar les característiques generals de l'Impressionisme en la pintura, la música i l'escultura.
- Investigar a altres compositors importants de l'Impressionisme i ampliar la biografia de Debussy a través d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Buscar material audiovisual per a estudiar l'època i conèixer millor els compositors.
- En el cd, **pista 26**, poden escoltar un fragment de la coneguda òpera de Debussy, "Pelleas et Mélisande".

Activitat 1.– Escoltar música de Claude Debussy en el cd, **pista 27**, i anotar quin instrument o agrupació sona.
Solució:

	INSTRUMENT O AGRUPACIÓ INSTRUMENTAL
A	PIANO
B	ORQUESTRA
C	FLAUTA
D	ÒPERA (Veu)
E	QUARTET DE SAXOS
F	QUARTET DE CORDA

Activitat 2.– Completar els mots encreuats.
Solució:

■ PÀGINA 28

Activitat 1.– Interpretar la cançó “L’ORGUE I JO” amb la flauta i l’acompanyament musical del cd, **pista 28**.

Activitat 2.– Escoltar el cd, **pista 29**, i escriure en forma de redones les notes que hi sonen.
Solució:

Activitat 3.– Ordenar les notes de l’activitat anterior de forma ascendent.
Solució:

Activitat 4.– Completar els compassos del fragment rítmic. Múltiples solucions.

■ **PÀGINA 29**

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la cançó UN SENYOR DAMUNT UN RUC de les Illes Balears.

Activitat complementària:

- Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar en el mapa les Illes Balears.

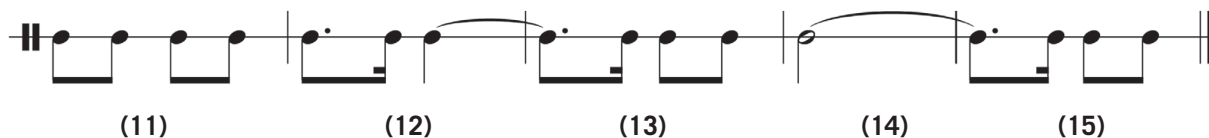
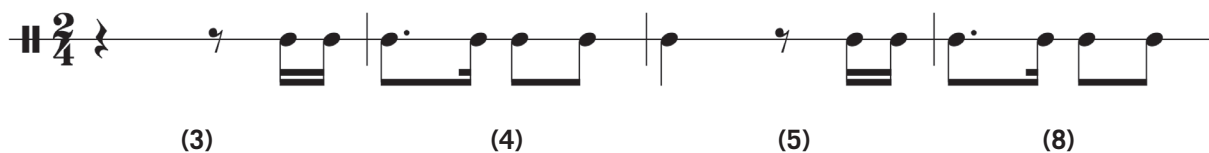
Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 30**.

Activitat 3.– Escriure els ritmes dels compassos 3, 4, 5, 8, 11, 12, 13, 14 i 15. Tocar-los amb les palmes o qualsevol instrument de percussió.

Solució:

Activitat 4.– Escriure les notes de la cançó de forma descendent.

Solució:

■ PÀGINA 30

LLENGUATGE MUSICAL: Presentar els compassos simples i compostos, i les respectives diferències.

Activitat 1.— Inventar dues melodies de 4 compassos amb els compassos 2 per 4 i 6 per 8.
Múltiples solucions.

Nota: Opcionalment es pot inventar només la melodia del compàs de 2 per 4 i després passar-la a 6 per 8 perquè vegem la diferència de corxeres en cada temps. Per a realitzar-ho seria convenient que en el 2 per 4 utilitzaren figures de blanca, negra i corxera.

■ PÀGINA 31

Activitat 2.— Quin compàs representa el gràfic?

Solució: el compàs de 12 per 8.

Activitat 3.— Solfejar i copiar els dos fragments, perquè discriminen auditivament i visualment un compàs simple d'un compost.

Activitat 4.— Escriure el nom de les claus.

Solució:

■ PÀGINA 32

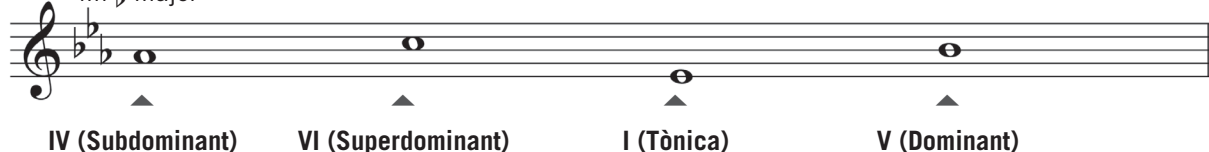
Activitat 5.— Escriure els graus de les escales de *Re Major* i *Mi^b Major*.

Solució:

ReM

Mi^b Major

Activitat 6.– Escriure com interpretarien el fragment realitzant les repeticions.

Solució:

Activitat 7.– Dibuixar les pliques a les notes proposades.

Solució:

■ PÀGINA 33

INSTRUMENTS: Presentar la guitarra i el baix elèctrics.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals dels instruments elèctrics i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, com audiovisuals.
- En el cd, **pista 31**, podran escoltar 4 timbres diferents: el d'una guitarra elèctrica neta, una distorsionada, el baix elèctric i tots junts.

Activitat 1.– Escoltar atentament el cd, **pista 32**, i discriminar-ne els timbres.

Solució:

2

1

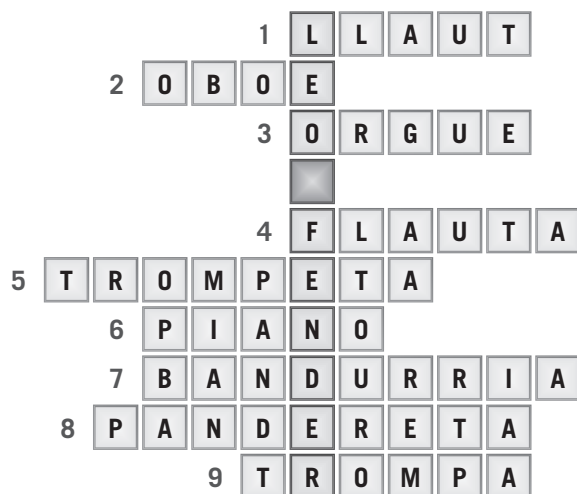

3

Activitat 2.– Completar els mots encreuats.

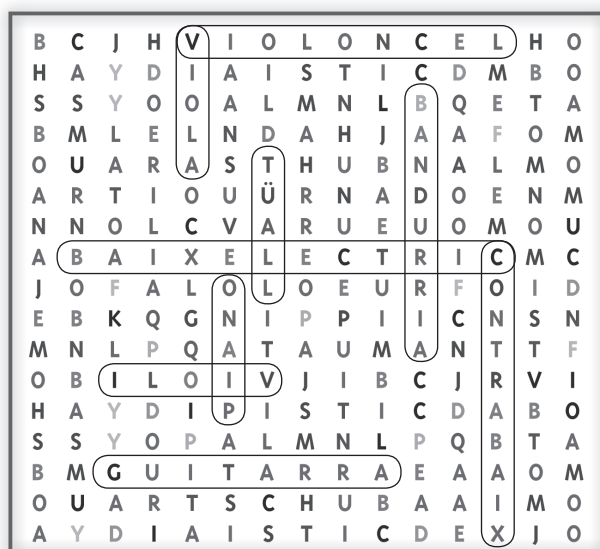
Solució:

■ PÀGINA 34

Activitat 3.– Reconèixer visualment els instruments estudiats i buscar el nom de cadascun en la sopa de lletres.

Solució:

Activitat 4.– Classificar els instruments anteriors per famílies.

Solució:

CORDA FREGADA	CORDA PERCUDIDA	CORDA POLSADA
Violí	Piano	Guitarra
Viola		Bandúrria
Violoncel		Llaüt
Contrabaix		Baix elèctric

Activitat 5.— Escoltar el cd, **pista 33**, i discriminar auditivament els instruments estudiats.

Solució:

	INSTRUMENT		INSTRUMENT
A	Violí	E	Violoncel
B	Guitarra	F	Bandúrria
C	Contrabaix	G	Piano
D	Arpa	H	Viola

■ PÀGINA 35

RACÓ HISTÒRIC.

- Presentem l'Expressionisme i un dels compositors més destacats: Arnold Schönberg.

Activitats complementàries:

- Buscar les característiques generals de l'Expressionisme en la pintura i en l'escultura.
- Investigar altres compositors importants de l'Expressionisme i ampliar la biografia de Schönberg a través d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Buscar material audiovisual per a estudiar l'època i conèixer millor els compositors.
- En el cd, **pista 34**, poden escoltar un fragment de la SIMFONIA DE CAMBRA, amb fuoco d'Arnold Schönberg.

Activitat 1.— Ordrenar les inicials de les imatges per a descobrir el nom d'un moviment artístic.

OBOÉ

 ARMADURA

ESTRELLES

LLIGADURA

ILLA

NEGRA

MARAQUES

DO NOTA

INTERVAL

SOSTINGUT

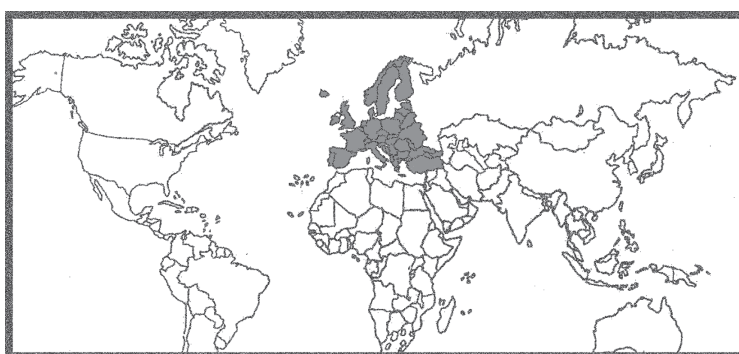
CALDERÓ

AVIÓ

NACIONALISME

Activitat 2.— Pintar la zona en què es va produir el Nacionalisme.

Solució:

■ PÀGINA 36

Activitat 1.— Repassem les posicions de les notes *do*, *mi*, *sol* interpretant el fragment rítmic presentat. Interpretar-lo individualment i per grups, de manera que sone l'acord de *Do Major*.

Activitat 2.— Pintar els forats de la flauta amb les notes *si_b* i *fa_#*.

Activitat 3.— Interpretar correctament les cançons per a endevinar-ne el títol.

Solució: A.- Mon pare no té nas.

B.- Las campanas de San Juan.

■ PÀGINA 37

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la cançó ASTÚRIES, de la comunitat.

Activitat complementària:

— Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.— A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar Astúries en el mapa.

Solució:

Activitat 2.— Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, pista 35.

Activitat 3.— Quins compassos apareixen en la cançó?

Resposta: 3 per 4 i 3 per 8.

Activitat 4.— Analitzar-los.

Solució:

3
4

U.T.

U.C.

3
8

U.T.

U.C.

Activitat 5.— Contestar la pregunta. Els dos tenen el mateix nombre de temps?

Solució: sí. Els dos tenen 3 temps.

Activitat 6.– Contestar la pregunta. Quina alteració hi ha en l'armadura?

Solució: un bemoll, el *si*.

Activitat 7.– Contestar la pregunta. Quantes repeticions hi ha?

Solució: hi ha 2 repeticions amb primera i segona casella cadascuna.

Activitat 8.– Rodejar les dobles barres de la cançó.

Solució:

Moderato

■ PÀGINA 38

LLENGUATGE MUSICAL. Explicar i presentar les figures de nota fusa i semifusa.

Activitat 1.– Practicar l'escriptura de les fuses i semifuses.

Activitat 2.– Sumar valors de figures de nota.

Solució:

■ PÀGINA 39

LLENGUATGE MUSICAL. Explicar i presentar la quadrada i les figures de silenci de la quadrada, fusa i semifusa.

Activitat 3.— ESCRIU I ORDENA, DE MENOR A MAJOR DURACIÓ, TOTES LES FIGURES DE SILÈNCI.

Solució:

Activitat 4.— ESCRIU I ORDENA, DE MAJOR A MENOR DURACIÓ, LES FIGURES DE NOTA.

Solució:

Activitat 5.— ESCRIURE L'ESCALA DE DO UTILITZANT TOTES LES FIGURES ESTUDIADDES.

Solució:

Activitat 6.— ENCECLAR ALLÒ QUE NO SIGA CORRECTE.

Solució:

■ PÀGINA 40

Activitat 7.— INVENTAR UNA MELODIA DE 8 COMPASSOS I INTERPRETAR-LA A CLASSE.

Es pot utilitzar el compàs que es vullga, com també figures de nota, silencis, signes de prolongació, etc.

Aquest exercici presenta múltiples solucions.

Activitat 8.— ENCECLAR DE ROIG ELS SIGNES DE PROLONGACIÓ I DE BLAU EL NOM DE LES LÍNIES QUE DIVIDEIXEN ELS COMPASSOS.

Solució: Roig: puntet, lligadura, calderó.

Blau: línies divisòries.

Activitat 9.– Representar els signes de prolongació.

Solució:

Activitat 10.– El treset de corxera equival a....

Solució:

■ PÀGINA 41

INSTRUMENTS: Presentar la corneta i el tambor.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals dels instruments i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, com audiovisuals.
- En el cd, **pista 36**, podran escoltar els timbres d'eixos instruments.

AGRUPACIÓ MUSICAL: Banda de cornetes i tambors.

- Presentar l'agrupació que formen el conjunt de cornetes i tambors.
- Ampliar la dita informació amb fotos, gravacions, etc.
- En el cd, **pista 37**, podran escoltar una banda de cornetes i tambors en Setmana Santa.

Activitat 1.– Repassem totes les agrupacions instrumentals estudiades per mitjà de l'audició.

Escoltar el cd, **pista 38**, i discriminar cada una de les agrupacions.

En el cas que l'alumnat no estiga totalment predisposat, es recomana realitzar l'activitat en diverses sessions.

Solució:

	CORNETES I TAMBORS	BANDA DE MÚSICA	ORQUESTRA	QUINTET DE VENT	QUINTET DE METALL	RONDALLA	GRUP DE PERCUSSIÓ
A						X	
B					X		
C	X						
D		X					
E							X
F			X				
G				X			

Activitat complementària:

- Una vegada realitzada l'activitat, recordar les característiques generals de cada una de les agrupacions.

■ PÀGINA 42

Activitat 2.– Escriure un comentari sobre el fragment.

Possibles preguntes per a ajudar l'alumnat:

1. Quina figura de nota predomina? **La fusa.**
2. Quina alteració apareix en l'armadura? **El si bemoll.**
3. Quines són les alteracions accidentals? **Són els becaires i els sostinguts.** (Encerclar-les).
4. Quantes semicorxeres hi ha? **22.**
5. Quina és la nota més aguda? **El si₄** (Encerclar-les).
6. Quina és la nota més greu? **El la₂** (Encerclar-les).
7. Quants compassos hi ha? **4.**
8. Podrien endevinar de quin compàs es tracta? **3 per 4.**
9. Les lligadures que apareixen pertanyen al grup de les de prolongació? **No.**

Activitat 3.– Solfejar i tocar amb la flauta.

■ PÀGINA 43

RACÓ HISTÒRIC.

- Presentem el Dodecafonisme i els seus creadors.

Activitats complementàries:

- Buscar més informació sobre el Dodecafonisme a través d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Investigar aquests compositors i altres que hagen utilitzat el sistema dodecafònic en les seues obres.
- Buscar material audiovisual sobre el Dodecafonisme.
- En el cd, **pista 39**, poden escoltar un fragment del CONCERT DE CAMBRA, Thema scherzoso amb variazioni d'Alban Berg.

Activitat 1.– Recordar dades importants del compositor W.A. Mozart.

Nota: es pot consultar qualsevol font d'informació.

■ PÀGINA 44

Activitat 1.– **Dictat Musical.** Escoltar atentament el cd, **pista 40** per al pentagrama A i **pista 41** per al pentagrama B i completar les notes que hi falten.

Nota: poden resultar activitats *complicades* per a una sola sessió.

Solució:

(Pista 40)

Allegro

A

(Pista 41) Allegro

B

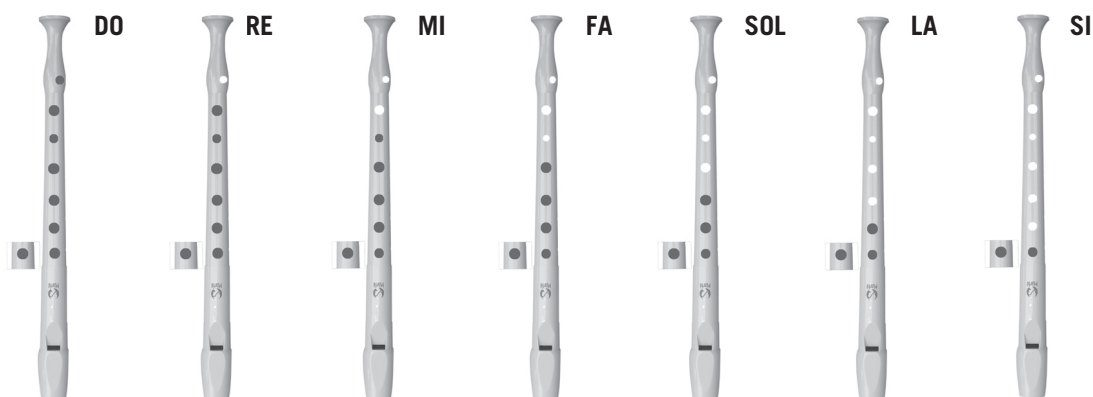

Activitat 2.– Entonar les cançons anteriors i interpretar-les amb la flauta.

Activitat 3.– Escriure dins del quadret el nom de les notes que han escoltat i amb les que han completat els fragments anteriors.

A continuació, pintar els forats que corresponga a cada flauta perquè sone la nota que està en el quadre del costat.

Solució:

Activitat 4.– Reforcem la cal·ligrafia musical copiant una de les dues cançons de l'activitat 1.

■ PÀGINA 45

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

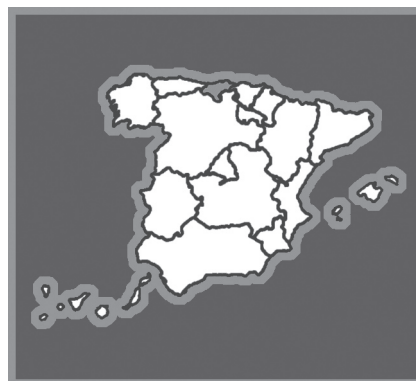
Presentem la cançó MOLONDRÓN de Cantàbria.

Activitat complementària:

– Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar Cantàbria en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 42**.

Activitat 3.– Encerclar les lligadures i sumar els valors de cada una.

Solució:

The image shows a musical score for a piece titled "Andante" in 3/4 time. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The tempo marking "Andante" is written above the staff. The music starts with a rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes. A tie is shown between two eighth notes. The second staff continues the melody, with a tie between two eighth notes. The third staff shows a tie between two eighth notes. The fourth staff concludes the piece with a final tie between two eighth notes. The ties are highlighted with grey boxes.

Activitat 4.– Encerclar de roig la nota més greu de la cançó i de blau la més aguda.

Solució: la nota més greu és el re_3 i la més aguda el re_4 .

Activitat 5.– Acompanyar la cançó amb els ritmes i els instruments de percussió presentats.

■ PÀGINA 46

LLENGUATGE MUSICAL. Explicar els acords de dos i tres notes, com també la seua formació.

Activitat 1.– Encerclar els acords.

Solució: B, D, F, I, J, K.

Activitat 2.– Escoltar el cd, **pista 43**, i discriminar els acords.

Solució:

A	B	C	D	E
	X	X	X	

PÀGINA 47

Activitat 3.— Escoltar el cd, pista 44 i discriminar els sons.

Solució:

	1	2	3	4	5
		X			
					X
			X		
	X				
				X	

Activitat 4.— Dibuixar algun instrument que pugui tocar acords (com el piano, la guitarra, l'orgue, etc.) i un altre melodies (clarinet, flauta, trompeta, etc.)

Activitat 5.— Formar acords de dues notes sobre les fonamentals presentades.

Solució:

■ PÀGINA 48

Activitat 6.– Passar al pentagrama, entonar i interpretar amb la flauta. Nota: és un fragment del Danubi Blau de J. Strauss.

Solució:

■ PÀGINA 49

INSTRUMENTS: continuem amb els instruments populars. En aquest cas, presentem el TIBLE i la TENORA, instruments típics de Catalunya.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals dels instruments i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, així com audiovisuals.
- En el cd, **pista 45** poden escoltar el timbre del tible i la tenora.

AGRUPACIÓ INSTRUMENTAL:

- Presentem com a agrupació instrumental la COBLA, formada pels esmentats instruments entre altres.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals de la cobla i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, com audiovisuals.
- En el cd, **pista 46** poden escoltar un exemple de música interpretada per una cobla, concretament la peça AQUELL ROSSINYOL de R. Viladesau

Activitat 1.– Amb les inicials de les imatges formar el nom d'una dansa que solen interpretar les cobles.

Solució: SARDANA

SOL – ROSA – DIT – ABRIC – NOU – ARANYA – ARMARI

PÀGINA 50

Activitat 2.– Recordem visualment els instruments.

Endevinar de quin instrument es tracta, escriure el nom en el quadre corresponent, completar les siluetes i pintar-los.

- Solució:**
- Color taronja: saxo tenor
 - Color roig: contrabaix
 - Color verd: caixa
 - Color blau: trompeta
 - Color morat fosc: acordió
 - Color morat clar: piano

PÀGINA 51

RACÓ HISTÒRIC.

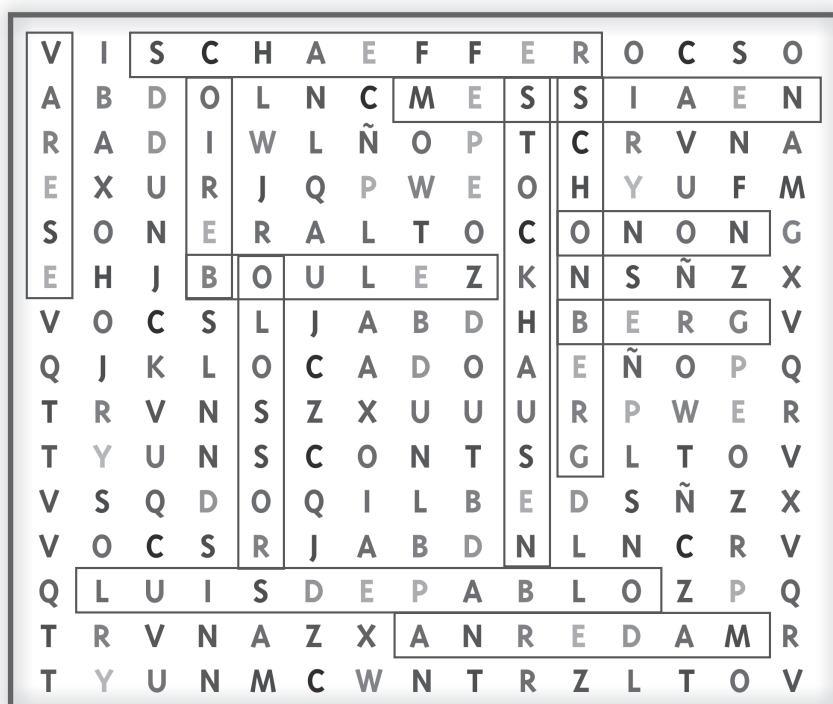
- Arribem al segle XX amb les *noves* músiques: electrònica, concreta i serial.

Activitats complementàries:

- Buscar més informació sobre aquest tipus de música a través d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Investigar a alguns dels compositors mencionats i algunes de les seues obres.
- Buscar material audiovisual.
- En el cd, **pista 47**, poden escoltar un fragment de les CLASSES DE MÚSICA EN LA GRANJA de LI. Bal-sach.

Activitat 1.– Buscar el nom de dotze compositors del segle XX.

Solució: Poden trobar fins a 12 noms.

■ PÀGINA 52

Activitat 1.– Repassem la nota mi_4 amb exercicis i ritmes.

Activitat 2.– Entonar i interpretar amb la flauta la Simfonia del Nou món de Dvorak amb l'acompanyament del cd, **pista 48**.

Activitat 3.– Encerclar de verd els signes de prolongació, de roig la intensitat i de blau les notes que tinguen línies addicionals.

- Solució:**
- Encerclar els puntets i el calderó de l'últim compàs de color verd.
 - Encerclar les abreviatures: *p*, *mf* i *f* de color roig.
 - Encerclar les notes que estan fora del pentagrama, en aquest cas només la nota do_3 , de color blau.

■ PÀGINA 53

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la cançó ¿DÓNDE VAS ALFONSO XII? de Madrid.

Activitat complementària:

- Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar Madrid en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 49**.

Activitat 3.– Encerclar de blau l'armadura, de verd els signes de repetició i de roig els signes de prolongació.

- Solució:**
- De blau el sostingut que està al costat de la clau de sol.
 - De verd els signes de repetició que estan en el compàs 8 i 40.
 - De roig els punts.

Activitat 4.— Contestar les preguntes:

- Quants compassos té la cançó si fem la repetició? **Solució:** 80.
- Per què els sostinguts que acompanyen el *fa* van entre parèntesis? **Solució:** Perquè són alteracions de precaució. Estan per a recordar a l'instrumentista el sostingut en la nota.

Activitat 5.— Per a realitzar aquest treball d'investigació es poden servir d'enciclopèdies, Internet, diccionaris, etc.

Nota: Aquesta activitat pot fer-se a classe utilitzant la biblioteca del centre o bé demanar-la com a tasca perquè la família ajude en la investigació.

■ PÀGINA 54

LLENGUATGE MUSICAL. Presentem les diferents textures musicals: monofònica, polifònica i homofònica. Reconèixer-les visualment i auditivament.

Activitat 1.— Escoltar el cd, **pista 50**, i discriminar les textures estudiades.

Solució:

	Monofònica	Polifònica	Homofònica
A	X (oboé)		
B		X (cor)	
C			X (Solo i piano)
D			X (veu i acompanyament)
E	X (tuba)		
F		X (quartet)	

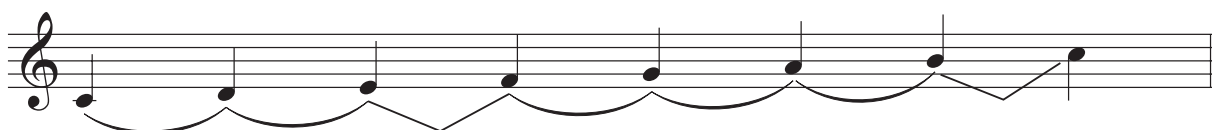
■ PÀGINA 55

Activitat 2.— Pintar la textura correcta.

Solució: HOMOFOBICA.

Activitat 3.— Completar l'escala de *Do M* i assenyalar els tons i semitons.

Solució:

Activitat 4.– Utilitzar les alteracions per a completar els intervals.

Solució:

■ PÀGINA 56

Activitat 5.– Col·locar les línies divisòries. No oblidar la doble barra final.

Solució:

Activitat 6.– Completar els compassos amb figures de nota o silenci.

Solució:

Activitat 7.– Escriure acords de tres notes prenent per fonamentals les presentades.

Solució:

Activitat 8.– Escoltar el cd, **pista 51**, i reconèixer auditivament els acords de dos i tres notes.

Solució:

A	B	C	D	E	F
3	2	2	3	3	2

■ PÀGINA 57

MÚSICA I CINE. Explicar els inicis i l'evolució de les bandes sonores, és a dir, la música aplicada a les imatges, al cine.

En el cd, **pista 52**, podran escoltar la primera banda sonora original per a xicoteta orquestra escrita en 1908 per Saint-saëns, anomenada *L'assassinat del Duc de Guisa*.

Activitats complementàries:

1. Completar la informació a través d'enciclopèdies, Internet, etc.
2. Buscar cartells de presentació de pel·lícules i les seues bandes sonores.
3. Investigar sobre importants compositors de bandes sonores.
4. Representar un teatre, una història o simplement llegir un text i, entre tot el grup, compondre-li una banda sonora (amb instruments de percussió, cantant, amb sons corporals, etc)

Activitat 1.– Completar el nom d'un famós compositor de bandes sonores a través de les pistes.

Solució:

J	O	H	N		W	I	L	L	I	A	M	S
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10	11	12

2. orgue

4. negra

6. instruments

7. Ilaüt

9. italià

10. arpa

11. metall

12. saxòfon

Activitat 2.– Escoltar amb atenció el cd, **pista 53**, i escriure l'ordre en què apareixen les bandes sonores de les pel·lícules presentades.

- Solució:**
1. Pirates del Carib
 2. La guerra de les galàxies
 3. Harry Potter
 4. El senyor dels Anells

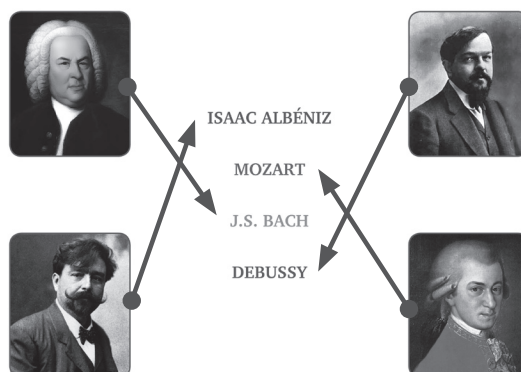

Nota: en cas de no conèixer les pel·lícules i la seua música, seria convenient que abans es presentara cada banda sonora. D'aquesta manera, encara que no les coneguen, si ja li les han presentat només han de reconèixer-les.

■ PÀGINA 58

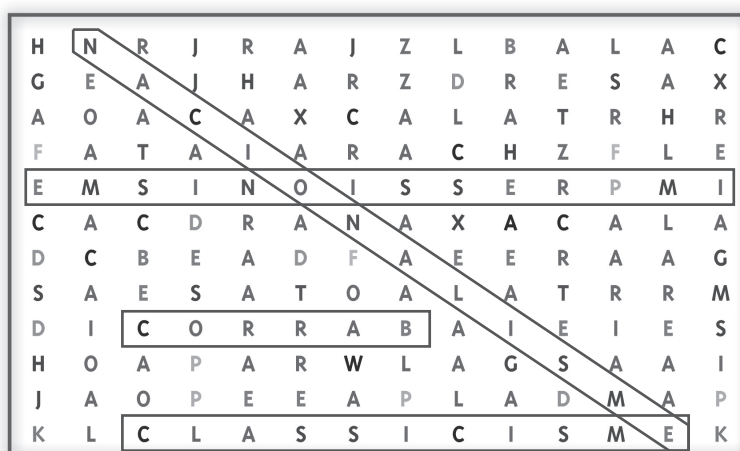
Activitat 3.– Reconéixer els compositors visualment i associar-los amb el seu nom.

Solució:

Activitat 4.– Trobar en la sopa de lletres els moviments artístics en què van destacar.

Solució:

■ PÀGINA 59

RACÓ HISTÒRIC.

- Recordem alguns compositors estudiats i l'època a què van pertànyer.

- Solució:**
1. G. Mahler – POST-ROMANTICISME
 2. A. Schönberg - DODECAFONISME
 3. L.van Beethoven – CLASSICISME i ROMANTICISME
 4. Luis de Pablo – SEGLE XX
 5. C. Debussy - IMPRESSIONISME
 6. P. Tchaikovsky - ROMANTICISME
 7. J. S. Bach - BARROC
 8. Tomás Luis de Victoria - RENAIXEMENT

Nota: es poden consultar els llibres anteriors, i també qualsevol altre material com ara enciclopèdies, Internet, etc.

■ PÀGINA 60

Activitat 1.– Entonar i tocar amb la flauta un fragment de la coneguda òpera *Carmen* de Bizet.

Activitat complementària:

- Buscar informació sobre l'òpera, la seua història.
- Buscar informació sobre el compositor.
- Buscar la música de l'òpera.

Activitat 2.– Interpretar el bolero de Ravel amb l'acompanyament musical del cd, **pista 54**, i completar la seua fitxa històrica.

■ PÀGINA 61

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la cançó PARRANDA DEL TRES de Múrcia.

Activitats complementàries:

- Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.
- Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 55**.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar Múrcia en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– **Solució:** BLAU, (les alteracions que estan al costat de la clau de sol). ROIG, (les alteracions que estan entre parèntesi. VERD, (la doble barra que està a la dreta del compàs 4 i 12)

Activitat 3.– Contestar la pregunta quants compassos té la cançó?

Solució: 23 compassos fent la repetició.

Activitat 4.– Ordenar ascendentment les notes que componen la cançó.

Solució:

Activitat 5.— Recordem algunes cançons així com les comunitats autònomes a què pertanyen.

Solució:

CANÇÓ	COMUNITAT AUTÒNOMA
<i>Sant Fermí</i>	Navarra
<i>La Sinda</i>	Castella-La Manxa
<i>Molondrón</i>	Cantàbria
<i>Un senyor damunt un ruc</i>	Illes Balears

Activitat complementària:

— Interpretar les cançons amb l'acompanyament musical del cd.

■ PÀGINA 62

Activitat 1.— Col·locar les línies divisòries.

Solució:

Activitat 2.— Assenyalar les notes alterades del fragment.

Solució: el *fa* i el *do*.

Activitat 3.— Recordem la funció de les alteracions a través de preguntes.

Solució: a) El sostingut puja mig to a la nota

b) El bemoll baixa mig to a la nota

c) El becaire anul·la el sostingut i el bemoll

Activitat 4.— Encerclar els compassos compostos.

Solució:

Contestar les preguntes.

Solució: a) Els numeradors dels compassos simples són: 2, 3 i 4

b) Els numeradors dels compassos compostos són: 6, 9 i 12

Activitat 5.– Escriure acords de tres sons sobre les fonamentals.

Solució:

■ PÀGINA 63

Activitat 5.– Traslladar les notes al pentagrama, entonar i tocar amb la flauta el fragment resultant. Nota: és un fragment de l'òpera *Carmen* de Bizet.

Solució:

Activitat 6.– Escriure la distància que hi ha entre els intervals. Recordar que els semitons estan entre les notes *mi-fa* i *si-do*.

Solució:

Activitat 7.– Assenyalar la resposta correcta.

Solució:

Supertònica,
subdominant i sensible

Tònica, Mediant i
Dominant

Mediant, Sensible
i Tònica

■ PÀGINA 64

Repassem els instruments estudiats visualment i auditivament.

Activitat 1.– Escoltar el cd, **pista 56**, i discriminar els timbres que sonen i ordenar-los.

1. corneta
2. orgue
3. baix elèctric
4. bateria
5. clarinet
6. saxòfon tenor
7. bandúrria
8. lira
9. tible

Activitat 2.– Classificar-los per famílies.

CORDA	VENT	PERCUSSió
Guitarra	Saxo	Lira
Bandúrria	Clarinet	Bateria
	Orgue	
	Corneta	